№ 194 26 ენკენისთვე, სამშაბათი 1866—1878 26 ენკენისთვე, სამშაბათი № 194

რედაქცია: სოლოლაკზე, სერგიევის ქუჩაზე, Ив. ამირალოვის სახლში, № 8.

კანტორა რედაქციისა: სერგიევის ქუჩაზე, Ив. ამირალოვის სახლებში, № 8.

ხელის-მოწერა მიიღება კანტორაში. გარეშე მცხოვრებთათვის: Въ Тифлисъ. Въ редакцію газ. „Дроэба".

გაზეთის ფასი: ერთის წლისა—8 მან., ნახევარ წლისა—4 მან. და 50 კაპ., ოთხის თვის—3 მან.

ყოველ დღე ორშაბათს გარდა

დროება

ცალკე ნომერი ღირს შაურათ

განცხადება: მიიღება ქართულს, რუსულს, სომხურს და სხვ. ენებზე.

ფასი განცხადებისა: [illegible]ებით ასოზე—1 კაპ., ასო-მთავრულით სტრიქონზე—8 კაპ., ჩვეულებრივის ცაცეროთი—5 კაპ., პატარათი—4 კაპ.

რედაქციას უფლება აქვს გასწოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდათ გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდველი სტატიები ავტორს არ დაუბრუნდება.

იოანნე ღვთის-მეტყველის დღესასწაულის გამო, ხვალ, ოთხშაბათს, გაზეთი არ გამოვა.

პირველი ენკენისთვიდამ
ამ მდგომარე წლის დამლევამდინ

„დროება"

ღირს სამ მანეთად

პირველი ღვინობისთვიდამ წლის დამლევამდინ—ორ მანეთად.

ხელის-მოწერა შეიძლება თფილისში: რედაქციაში, სერგიევის ქუჩაზე, Ив. ამირალოვის სახლებში, № 8.

ქალაქს გარეშე პირთა ამ ადრესსით უნდა დაიბარონ გაზეთი: **Въ Тифлисъ. Въ редакцію газеты „Дроэба".**

საქართველო

საამო ნიშნები

იყო დრო—და ამ დროს აქეთ დიდი ხანი არ გასულა—როდესაც ზოგიერთი პირები ფეხ-ქვეშ თელავდნენ იმ უპირველესს პედაგოგიურ კანონს, რომ ყოველმა ყმაწვილმა თავის სამშობლო ენაზედ უნდა მიიღოს პირველ დაწყებითი სწავლაო.

იყო დრო, როდესაც თვით ჩვენს სასოფლო შკოლებშიაც კი არ ესმოდათ ეს კანონი და გლეხების შვილებსაც კი პირ-და-პირ უცხო, გაუგებარს ენაზედ ასწავლიდნენ ყველაფერს.

თითქმის უმეცარ პირად სთვლიდნენ იმას, ვინც ამგვარ წესის, ამგვარი სწავლების წინააღმდეგი იყო და ვინც ამბობდა, რომ სანამ შკოლებში სწავლა მშობლიურს ენაზედ არ იქნება, მანამ ამ შკოლებიდამ თითქმის არავითარ სარგებლობას არ უნდა მოველოდეთო.

ეს დრო, ღვთით, წავიდა. თვით ისეთი კეთილ-გონიერი და მთავრობის თვალში საიმედო და სანდო კაცები, როგორიც არის თფილისის გუბერნიის სახალხო შკოლების დირექტორი უფ. სტრელეცკი თითქმის სიამაყით აცხადებს ახლა, თავის წლევანდელ ანგარიშში, რომ ქართლ-კახეთის ყველა სასოფლო შკოლებში სწავლა სამშობლო ენაზედ არისო.

და ადრინდელი და ახლანდელი ჩვენი სახალხო შკოლების მდგომარეობა, სწავლა ამ შკოლებში რომ შევადაროთ ერთმანეთთან, ჩვენ, უეჭველია, დავრწმუნდებით, რომ ყველგან, საცა კი ცოტათი მაინც ხეირიანი მასწავლებელია, სწავლა, სამშობლო ენის შემოღების წყალობით, ბევრად უკეთ მიდის, ვინემ ადრე მიდიოდა.

დიდის სიამოვნებით ვხედავთ ჩვენ, რომ ყველა მასწავლებლები ქართლ-კახეთის სასოფლო შკოლებისა, რომელნიც ამჟამად ქალაქში არიან შეკრებილნი, იმ ჰაზრისანი არიან, რომ სწავლა უეჭველად სამშობლო ენაზედ უნდა იყოსო. გამოცდილებამ დაარწმუნა ყველა ესენი, რომ სასოფლო შკოლაში მხოლოთ მაშინ მიდის ხეირიანად სწავლა, როდესაც ეს სწავლა სამშობლო ენაზედ მიდის.

ამ მასწავლებლებმა საერთოდ შეადგინეს სია იმ წიგნებისა, რომელნიც სასოფლო შკოლებისათვის აუცილებელ საჭიროებას, შაგირდებისა თუ თვითონ მასწავლებლებისათვის სახელმძღვანელოს უნდა შეადგენდეს. ამ სიაში ბევრი ქართული წიგნებია მოყვანილი, სხვათა შორის თითქმის ყველა სახელმძღვანელოები, რომელნიც ჩვენი პატივცემული უფ. გოგებაშვილისაგან არიან გამოცემულნი.

ყველა ეს, რასაკვირველია, სასიამოვნოდ უნდა დარჩეს იმისთვის, ვინც ჩვენი სახალხო განათლების საქმეს თანაუგრძნობს, ვისაც ჰსურს ამ განათლების წარმატება.

მაგრამ თვით ეს სასიამოვნო მოვლენა მოგვაგონებს ჩვენ ერთს გარემოებას, რომელიც ჩასაფიქრებელი და არა-საამოა.

ჩვენ ვამბობთ იმაზედ, რომ ახლა, როდესაც ქართული სახელმძღვანელოები საჭიროა და შემოღებულია ჩვენი შკოლებისათვის,—ზოგიერთი სახელმძღვანელოთაგანი ჩვენ არა გვაქვს. ჩვენ არა გვაქვს, მაგალითად, არითმეტიკა, გეოგრაფია (არათუ საზოგადო, არც სამშობლოისა,) არც შემოკლებული ისტორია (აგრეთვე არც საზოგადო და არც სამშობლოსა), არა გვაქვს სამღვთო ისტორია, არა გვაქვს ხეირიანი სახელმძღვანელო თვალთ-საჩინო სწავლისა და სხვ.

და, მოგეხსენებათ, ჩვენში ისეთი პირები ბლომად აღმოჩნდებიან, რომელნიც იტყვიან: როგორ უნდა ვასწავლოთ სამშობლო, ქართულს ენაზე ყმაწვილებს, როდესაც ამ ენაზედ თქვენ სახელმძღვანელო წიგნები არ გაგაჩნიათო!

აი ამიტომაც საჭიროა, რომ მცოდნე პირები შეუდგნენ ახლავე, დაუყოვნებლივვე ყველა იმ სახელმძღვანელოების შედგენას და გამოცემას რომელნიც ჯერ არ არის ქართულს ენაზე და რომელნიც ასე საჭირონი არიან ჩვენი სახალხო შკოლებისათვის.

როდესაც ყველა სახელმძღვანელოები გვექნება, მაშინ ველარ გვეტყვიან: როგორ ვასწავლოთ ქართულად, რომ წიგნები არა გვაქვსო!..

ს. მ.

დღიური

*** გუშინწინ, 24-ს ამ თვეს, ჩვენს ქალაქში მოხდა საყურადღებო ავაზაკობა:

ავაზაკები, ამბობენ, სულ თორმეტი კაცი იყოვო, დაეცნენ ვაჭრის არტემ აბვერდოვის სადგომს, პუკიაში, შეცვივდნენ შიგ და რაც კი ნახეს ამ სახლში, ყველაფერი მოიტაცეს, ჩაალაგეს ფაეტონში და წავიდნენ. ამბობენ, უფ. აბვერდოვმა შეევედრა თურმე ავაზაკებს, ოღონდ ჩვენ ნუ დაგვხოცთ და რაც რამ გაგვაჩნია, ყველაფერი მიირთვითო. ისინი მართლა ისე „კეთილშობილურად" მოქცეულან, რომ არავისთვის ხელი არ უხლიათ; მხოლოთ ნივთები კი გაუტაცებიათ.

ჩვენ გვითხრეს აგრეთვე, რომ იქიდამ რომ წავიდნენ ეს ავაზაკები, გზაზე ამხოტი შეხვდა, მაგრამ ხმაც არ გასცეს, ისე გაუშვესო.

*** მეორე ამგვარსავე შემთხვევას „ობზორი" მოგვითხრობს:

რამდენიმე ავაზაკები ვაჭარს ალადათოვს დასხმიან თავს და რაც რამ ჰქონია, ყველაფერი გაულაგებიათ ასე, რომ გაცარცული ალადათოვი ახლა იძულებული შეიქნაო, რომ თავის ცოლით სასტუმროში დაიჭიროს სადგომი და იქ იცხოვროსო.

ეს ავაზაკებიც ფაიტონებით ყოფილან.

რასაკვირველია, რომ ამ საქმეების

თაობაზე გამოძიება არის დანიშნული. არ გაგიკვირდებათ აგრეთვე ისიც რომ გითხრათ, რომ ჩვენს პოლიციას ამ ავაზაკების კვალისთვისაც კი ვერ მიუგნია ჯერ, არა თუ დაუჭერია.

*** ბამოჩენილი პეტერბურელი ადვოკატი უფ. სპასოვიჩი, რომლის ჩამოსელა ჩვენს ქალაქში ამას წინათ ვაცნობთ ჩვენს მკითხველებს, ამ ჟამად ათვალიერებს და სწავლობს თურმე ანდრეევსკის ქალის თაობაზე შემდგარ საქმეს. ამბობენ, რომ გაიცნობს თუ არა ამ საქმეს, ის წავა პეტერბურღში და ეცდებაო, რომ, აქაური ექსპერტების (დოქტორების) ჩვენების დასარღვევად, მოიყვანოს პეტერბურღიდამ ერთი ანორი გამოჩენილი დოქტორი-პროფესორიო.

„დროების“ კორრესპონდენცია

თელავი, 20 სექტემბერს. მგონი ძლივს გვეღირსა, ღვთით, ჩვენი დიდი ხნის ნატვრა!. ეს ნატვრა მდგომარეობს იმაში, რომ ჩვენს მშვენიერს თელავის მაზრას. შესაფერი უფროსი: „უმფროსი ჰყოლებოდა ...ალგა ხანია ეს აქეთ, რაც ჩვენში ხმა იყო გავარდნილი, რომ უეზდის უმფროსად აქ თ. მ. ჭ—ძეს ნიშნამენო; მაგრამ, ჩვენდა სამწუხაროთ, ეს ხმა მხოლოთ ხმად დარჩა. ჩვენდა სამწუხაროთო ეამბობ იმიტომ, რომ თ. მ. ჭ—ძე, ჩემის ჰაზრით, კარგი უეზდის უმფროსი უნდა ჰყოფილიყო. სხვა რომ არა იყოს რა იმდენად პატიოსან კაცად ვიცნობთ, რომ ის ცუდს ჩინოვნიკებს არ ამოირჩევდა, არამედ ნამდვილ და კეთილ სინიდისიან მოსამსახურე პირებად.

ეველაფერი, ჩემის ჰაზრით, კარგათ იქნებოდა; მაგრამ ეს იმედი ჩაგვეშალა. ეს ხომ ჩაიშალა, მაგრამ დღეს ჩვენის ბულვარის სხვა ჭორებს შუა ერთი ამბავი გავიგონე, რომლის გამართლება როგორც მე, იმედი მაქვს, ისე მრთელს ჩემს მოძმეებსაც უნდათ. ეს ამბავი ის გახლავთ, რომ მითომ ჩვენ უეზდის უმფროსად თ. ნიკო ჩოლაყაშვილს გვინიშნენო ეს ამბავი დიდის აღტაცებით მივიღეთ მეც და ბევრმა სხვებმაც, და ერთხმათაც დავიძახეთ: ღმერთმან ინებოს და ხმა გამართლდესო!

დიახ, ღმერთმან ინებოს ეს ამბავი. თ. ჩ—ლს დიდს და ბევრს საქმეს უქადიმე აქ. სრულიად ეტი იქნება ჩემის მხრით, რომ მე დაუხატო იმას თავისი მომავალი მოვალეობა, რადგანც დარწმუნებული ვარ იმისთვის ეს სრულიად საჭირო არ არის. ამას გვიმტკიცებს ჩვენ იმის ენერგიული და მხნე ბუნება, იმისი პატიოსნური და კეთილ-გონიერული მოქმედება—თუ როგორ უნდა წასწიოს წინ ის ხალხი, რომელიც მიანდო მას მმართებლობამ; ყველა ამაებს გვიმტკიცებს ჩვენ იმისი რამოდენიმე წლის თიალეთის მაზრის უფროსად ყოფნა. რაღა თქმა უნდა, რომ ეს პირი აქაც იმისთანავე ენერგიით და გულ-მხურვალედ მოჰკიდებს ხელს ყოველ კეთილს საქმის აღსრულებას.

ბევრს სხვასაც მოველით ჩვენ თ. ჩ—გან და განსაკუთრებით ამას: ის ნამდვილ ეცდება წინ წასწიოს ჩვენი საცოდავი სასოფლო შკოლები, გააუმჯობესოს ჩვენიეე სასოფლო „გამსესხებელ-შემნახველ იამხანაგობა, ეცადოს, როგორც კი შეიძლებოდეს, გაამართოს „მოამხმარებელი საზოგადოება“ და—სხვა ამ გვარები.

ერთის, სიტყვით ის ხმები, რომელნიც ისმის თ. ჩ—ზე და თვით ჩემი პირადი ცნობაც სრულს იმედს მაძლევს, რომ ყველა ამაებს ის კარგათ წაიყვანს.

მაშ ეხლა დაგერჩა, რომ სრულის გულით ვისურვოთ თ. ნ. ჩ—ლის ჩვენის უეზდის მაზრის უფროსად დანიშვნა.

ნადიკვარელი.

ფელეტონი

ქახეთის დღესასწაულები

(დასასრული)

აქედამ მივაშურე მეორე ყრილობას, სადაც ქუდ-მოხდილი ხალხი შესცქეროდა რაღაცა შიშით და მოწიწებით თეთრ ტანისამოსიან ქალსა, რომელიც ვითომც ძალა-უნებურათ უელიდა ლეკურს თეთრ-ბიორგის ბრძანებით. მე ეცდილობდი დამერწმუნებინა ერთი პირი, რომ ეს თამაშობა იყო ნებითი და არა იძულებითი; მაგრამ იმან გამაფრთხილა მე, რომ შემდგომში აღარ გამეგზავნა ამისი თქმა, თორემ თეთრ-ბიორგის შეეძლო მეც ვეთამაშებინე ძალით. ამ დროს გამოჩნდა მფარველად ერთი მოხუცი გლეხი და უთხრა ჩემს მოწინააღმდეგეს:

— შვილო! ჩვენ ვიჩიელოთ, თორემ მაგას ხმასაც არ გასცემს.

ეკლესიიდგან ოც-და-ათს ნაბიჯზედ არის აღშენებული სახლები, რომელიც ეკუთნის ეკლესიას. აქ დგანან ეხლა კეთილშობილი ხალხი, მოსული საქეიფოთ და არა სალოცავათ. ესენი არიან გართულნი საჭმელ-სასმელის მზადებაში, ქალები ფერ-უმარილის წასმაში და თამაშობაში. სათამაშოთ არის განმზადებული გრძელი და ფართო ფანჩატური აღყეავებული და განათლებული ფერადის ფანრებით. „დერეფოროობას“ ჰხმაროობს აქ ერთი პოლიციის ჩინოვნიკი; ამასთან მიჩემებული ჩაფრებიც გვერთ ახლავან და სტკბებიან ყმაწვილ ქალების თამაშობის ცქერით. როგორც მე არ ვიცი—რა მოხდა იმ დღეს პეტერბურღში, ისე ამათ არ გაუგიათ—რომელ კუთხეში რა ჩხუბი და რა ქურდობა მოხდა. ხან-და-ხან კი, როდესაც ვინმე თავ-გატეხილი ან ავაზაკებისაგან დაბრიყვებული დიდის ხნის ძებნის შემდგომ იპოვიდა პრისტავს და შესჩიოლებდა თავის დარდსა, ეს აკმაყოფილებს იმით, რომ იმისი საჩივარი ეკუთვნის მომრიგებელ მოსამართლესო!

მახლობლად უფ. პრისტავის რეზიდენციის კარავში არის გამართული ბანქოს თამაში, სადაც ზოგს მწუხარების ოფლი გადასდის შუბლზედ და ზოგი მხიარულათ ღიღინებს. ცხადათ ეხედავ—ვისი ბედი რა მდგომარეობაშია; მაგრამ ჩემი არა იხარჯება-რა და ჩუმათ ვარ. . .

ერთმა ფულის წამგებმა გულის გასაგრილებლათ მოითხოვა ცივი წყალი; მეორემ ნაცვლად ამისა „გადაღლურძა“ არაყი და ცდილობს დაკარგოს დარდები. მომგები ეჯიბრება წითელ ღვინოს...

ახლა ვნახოთ მოვაჭრე ხალხი.

ყოველს დუქან წინ დგას მოვაჭრე და დიდის ხმით ყვირის:

— ღმერთმა ააშენოს ჩემი მუშტარი! იაფათ და პირიანათ! აი გაეთავეთ! ოთ-ლა-ღა დარჩა! აქეთ, ქართველებო, არ მოსტყუვდეთ! თქვენი ჭირიმე, რა საქონელი მაქვს პა-პა-პა!!“.

ბამოჩნდა ერთი მშვენიერი ქისტის ქალი თავით ფეხამდის ვერცხლით შეკაზმული, რომელსაც ხელში უჭირავს ნაბდის ქუდები და ჰყიდის. ყმაწვილი ბიჭები ეხვევიან ამას და არჩევენ ქუდებს, მაგრამ იმათი ყურადღება და თვალი არის მიტაცებული იმ ნაზის ქალის მშვენიერებით. ტყუილათ ცდილობს ეს საცოდავი გამოეცალოს ამათ ხელიდგან: ოთხი-კუთხე დახშულია ხალხით. ამ დროს

უცხო ქვეყნები

ოსმალეთი

სტამბოლის გაზეთს „ვაკიტში“ დაბეჭდილია ახალი პირობა, რომელიც შეუკრავს რუსეთსა და ოსმალეთს ერთმანეთში. ამ პირობის პირველს მუხლში მოხსენებულია, რომ რუსეთი და ოსმალეთი სამუდამოთ მეგობრები არიანო. ინგლისის ელჩს ლეიარდს ეს მუხლი ერთობ არ მოსწონებია; და წაუკითხავს თუ არა ეს პირობა, ის მისულა ოსმალეთის მთავარს ვეზირთან საფეტ-ფაშასთან და უკითხავს—რას ნიშნავს ეს მუხლიო? საფეტ-ფაშას უპასუხებია, რომ რუსეთმა პატიოსნათ შეასრულა ყველა მუხლები ბერლინის ტრაქტატისაო. და ამიტომ შეეკარით ამ პირობითაო. მაგრამ მეგობრობა იმას კი არ მოასწავებსო რომ ჩვენ რუსეთთან კაშირი შეგვეკრას და ჩვენ იძულებული როდი

ვართ, რომ ყოველ შემთხვევაში რუსეთთან ერთად ვიყვნეთო. ამ პასუხს დაუმშვიდებია ლეიარდი.

ავსტრია

„ბოლოსში" მოყვანილია შემდეგი დეპეშა, რომელიც 15 ენკენისთვეს მიუღია ამ გაზეთს ვენიდამ:

„ავსტრია და ინგლისი ახლა ძალიან მეგობრები არიან; ეს გარემოება ამხნევებს აქაურ პოლიტიკოსებს და იმედი აქვსთ, რომ გარედამ ავსტრიას არავითარი შიში არ მოელისო.

„აქ ამბობენ, სხვათა შორის, რუსეთი იძულებული იქმნებაო, რომ ინგლისს დაუთმოს აზიაშიო, ინგლისი დაიჭერს ავღანისტანს და რუსეთი ხმას ვერ ამოიღებსო, რადგან ომის დაწყება არ ჰსურს, არ შეუძლიათ ახლაო".

ოსმალეთი

ვენის გაზეთებში იწერებიან, ოსმალეთის მთავრობამ ოფიციალურად აცნობა ჩერნოგორიის მთავარსო, რომ ალბანიის დასამშვიდებლად ხონთქარმა გაგზავნა ოსმან-ფაშა ოცი ტაბორით (ბატალიონით) და იმედიაო, რომ ამ მოკლე ხანში ყოველი უკმაყოფილება ოსმალეთსადა ჩერნოგორიას შუა მოისპობაო.

ნარევი

ერთი ინგლისელი, როსსელი. დანიზლავებია ამას წინათ ვილაცას, რომ 5 საათის განმავალობაში ათ ვერსს გავივლი ყვინთით წყლის ქვეშაო. დიდ-ძალი ხალხი მოგროვილა ამ ამბის საყურებლად. სწორეთ შუადღეზე როსსელი ჩასულა წყალში. წყალ ზემოდამ მიდიოდა ნავი, რომელზედაც იყო გაყვანილი მცურავისათვის სასუნთქი. მეხუთე საათის ნახევარზე როსსელმა გაცურა დანიშნული ათი ვერსი და ამჰოყო თავი წყლიდამ, და ამ ნაირად მოიგო ნიზლავი.

* * *

მოგეხსენებათ, რომ ევროპის ზოგიერთ ალაგებში „ნაცარს" გარდა, ერთნაირი ავათმყოფობა გაუჩნდა კიდევ ყურძნის ვაზს, რომელსაც ფილოქსერა" დაარქვეს და რომელიც სრულებით ახმობს ვაზს.

ერთმა ფრანცუზმა მონახა საშუალება რომელიც, ამბობენ, სრულიად სპობს ამ ავათმყოფობასო. ეს საშუალება არის ენდრო. უნდა დათესო ვაზებში ენდრო და ყველა ჭიები (ფილოქსერა—ჭია არის) რომელიც ვაზს ეხვევოდა, ამ ენდროს ძირსა და ფოთლებს დაეხვევა და ამნაირად ვაზი გადარჩებაო.

* * *

ერთმა მეცნიერმა ფრანცუზმა გამოსცა ამ დღეებში პარიჟში პატარა წიგნი, რომელშიაც აწერილია—თუ როგორ შეიძლება მზის სითბოს საშუალებით არათუ წყალი გაათბოს კაცმა, არამედ სადილი მოამზადოს და სხვა ყველა შემთხვევაში ეს სითბო იხმაროს შეშისა და ქვანახშირის მაგიერად.

ამ მეცნიერს მოჰყავს მაგალითად ერთი კაცი, რომელიც სამი წელიწადია, რაც მზის სითბოთი იმზადებს თავისთვის სადილსო, შეშას სრულებით აღარ ხმარობსო.

მზის სითბოს მოსაგროვებლად ხმარობენ (ბროლს), რომელიც შუაში ამოზნექილია და ერთს ალაგას აგროვებს მზის სხივებს და ისეთს სითბოს აჩენს, რომ ცეცხლსაც წაუკიდებს. ამ ბროლის საშუალებით, თუ კარგი მზეა, ხუთ მინუტში შეიძლება თურმე კვერცხის შეწვა, ნახევარს საათში დიდი ქვაბით შეიძლება წყლის ადუღება და სხვა.

ტელეგრამმები

(ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)

სტამბოლი, 22 სექტემბერს. ხონთქარმა უარჰყო მცირე აზიის შესახებ წარდგენილი პროექტი ინგლისის ელჩის ლეიარდისა.

პეშტი, 22 სექტემბერს. ხმა არის, რომ ტისსამ გამოუცხადა იმპერატორს ფრანც-იოსიფსო, რომ ვენგრიის მინისტრები არაფერს არ დაუთმობენ და გამოვლენ სამსახურიდამაო.

რუსჩუკი, 21 სექტემბერს. რუსის ჯარების შინ დაბრუნება შეაჩერეს, რადგან პოლიტიკური გარემოება შეიცვალა.

სტამბოლი, 19 სექტემბერს. „ბოსფოროსის" დეპეშა: გადავიდნენ თუ არა რუსის ჯარები ჩუჩუქმეჯის ხიდზე, იმწამსვე ოსმალოს ფანატიკოსები დაეცნენ თავს ქრისტიანებსა და დიდ ძალი ხალხი ამოსწყვიტეს.

პეტერბურღი, 24 სექტემბერს. „მმართებლობის მოამბეში" დაბეჭდილია ხელმწიფე იმპერატორთან ადრიანოპოლიდამ გამოგზავნილი ღენ. ტოტლებენის

გადმოხდა საიდანღაც ერთი ურია და გაუჩნდა მას მფარველათ, განათავისუფლა სომხებიდგან და მიიყვანა თავის ბინაზედ; ურიულის ტკბილის სიტყვებით მოურიგდა ქუდებს, გამოართო 15 ქუდი და მისცა ორი ბამბის ხელსახოცი, ღირებული არა უმეტეს 50 კაპ. მაშინ, როდესაც თვითოეული ქუდი ღირდა 25—30 კაპ. მაგრამ როდესაც ქალმა დაინახა ამ ებრაობაში საგრძნობელი ზარალი და აპირებდა თავის ქუდების გამორთმევას, ურიამ კიდევ მოახერხა იმისი გაჩუმება: მისცა კიდევ ერთი აბაზი ფული და ორი ნაჭერი წითელი ყინვარი-შაქარი და გაიცალა იქიდგან.

წაველი იმ მლოცავების დასათვალიერებლათ, რომელნიც იდგნენ ტყის მახლობლად და შიგ ტყეშიაც. რავდენიმე იმ კეთილშობილთაგანი, რომელთაც ეკუთვნით ეს ადგილები, დადიან და სთხოვენ მლოცავებს ადგილისა და საძოვრის ქირას. ზოგნი ნებით აძლევენ, ზოგნი უარზედ დგანან და ზოგნი ქირის სამაგიეროთ ღვინოს აძლევენ. აგერ ერთს იმათგანს გაუჩერებია გლეხი, რომელსაც მოაქვს შეშის კონა და სთხოვს შეშის ფასსა. როდის,-როდის გლეხმა დაამტკიცა მოწმებით, რომ ეს შეშა მოაქვს სოფლიდგან, და არა ტყიდგან, და ამით გაინთავისუფლა თავი. ერთი სიტყვით, ეს ყმაწვილები ისე არიან დაგეშილები, რომ საწყალ მლოცავებს არც მოსვლაში და არც წასვლაში არა აქვთ იმათგან მოსვენება.

ერთი უმთავრესი ნაკლულევანება ამ ეკკლესიისა მდგომარეობს იმაში, რომ წყალი არა აქვს ახლო, თუმცა ამის მოპოვება არ არის ძნელი. რავდენიმე წლის წინათ აქ იყო ჭა, საიდგანაც ამოდიოდა გემრიელი წყალი; ეხლა ეს ჭა გაუქმებულია ყურის უგდებლობით. დახარჯოს ეკკლესიამ 500—600 მანეთი და ერთ კვირაზედ რავდენიმე ჭა გაიმართება.

თვით ეკკლესიის შესანიშნავი ნაკლულევანება არის ვიწრო ფანჯრები, საიდგანაც თავისუფლათ ვერ მუშაობს ჰაერი. არც ზარები და სამრეკლო არის ეკკლესიის შესაფერი...

შესრულდა ცხრა საათი და დაირეკა წირვის ზარი. უნდა გენახათ, რა თავპირის მტვრევით მიეშურებოდა ხალხი საყდარში და ცდილობდა ადგილის დაჭერას. ყველას უნდოდა მოესმინა წირვა მამა არხიმანდრიტის მაკარისა.

ეს არის ვათავებდი ამ ჩემს საუბარს, მაგრამ ერთმა მამალმა გამოაჩინა ახალი ამბავი: ეს მამალი ვილაც მლოცავმა მოიყვანა სმაწყალობლოში და როდესაც მღვდელმა გადმოაფრინა და მამალმა, ხალხის სიმრავლის გამო, ვერ იპოვა მიწაზედ ადგილი, შეაჯდა თავზედ ერთ მლოცავს, აქედან გადაფრინდა მეორე თავზედ, მერე მესამეზედ, ასე რომ მოიარა ოცამდის კაცი გაურჩევლად კეთილშობილების, ჩინოვნიკების და მღვდლებისა, მანამ ბოლოს ერთმა მათგანმა არ წაგლიჯა იმას თავი.

ამის მნახველმა მდაბიო ხალხმა ეს ჩათვალა ღვთის განგებით მოვლინებულ სასწაულად და ყველა თავისებურათ ხსნიდა ამის მიზეზსა.... ამ მინუტიდგან ხალხი იშლება და მიდის, მაგრამ ამათ სამაგიეროთ მოდიან ახალ მლოცავნი და იჭერენ წასულების დატევებულს ბინებს...

აოპალიანი

ტელეგ[illegible]რამმა, რომელშიაც მოხსენებულია, რ[illegible]ომ ბურგასის, აიდოსის, უარნა-ბადისა [illegible] და იამბოლიის მცხოვრებლები მაღლო[illegible]ბას გიძღვნიან განთავისუფლებისთვისაო[illegible].

ლ[illegible]ნდონი, 23 სექტემბერს. სიმლიდამ მოვიდა [illegible] შემდეგი ტელეგრამმა: ამბობენ, რომ ინგლისის [illegible]ჯარები პეშავარიდამ ინერუდ[illegible]ი მიდიან ალიმუსვიდზე ეერიშით მის[illegible]ასველელად. მმირი ალიმუსვიდში აგრო[illegible]ებენ თავის ჯარებს. სამხედრო მასალებს [illegible] ქაგალში აგროებენ. ხაიბერის ხალხებსა[illegible] და აფგანისტანელებს შუა დიდი მტრ[illegible]ობა. გაზეთს „სტანდარში“ იწერებიან, [illegible]რომ აფგანისტანელები ხაიბერის ხალხთ[illegible] [illegible]უპირებენ თავ-დასხმას, რადგან ამ ხალხმ[illegible]ა ინგლისის ელჩები თავის ქვეყანაზე გა[illegible] მოუშვაო. იმედი აქვთ, რომ ინგლისის [illegible] ჯარები ხაიბერელებს დაეხმარებიან.

სტამბ[illegible]ილი, 23 სექტემბერს. ალბანიელებმა მ[illegible]ოჰკლეს სულთანის დანდობილი პირებ[illegible], რომელთაც ჩერნოგორიისათვის უნდ[illegible] გადაეცათ პოდგორიცი. სულ 136 აფიც[illegible]ერი და სალდათია მოკლული.

გაანცხადებანი

თფილისის ქალაქის გამგეობისაგან

თფილისის ქალაქის გაგეობა საყოველთაოდ აცხადებს, რომ ამა 18 ოქტომბერს იმის თანდასწრებით იქნება დანიშნული ეჭრობა (ტორგი) (მარტო ერთხელ) [illegible]მტკერის ორი პარომის იჯარით მიცემაზედ მნაცაკანის ხიდთან. ფადა იჯარისა არის სამი წელიწადი.

(2—1)

გამოვიდა და ისყიდება ტფილისში ვართანოვის, ჩარკვიანის და სხვათა წიგნის მაღაზიებში.

დღანი

შედგენილი და გამოცემული პეტ. უმიკაშვილისაგან

ფასი სამი კაპეიკი

მეოთხედი თაბახი საწერის ქაღალდისა. ფიცარს 5 სავარჯიშებელს: 1, ანბანის დედანი მგრეველის ხელისა; 2 ანბანი მგრეველის ხელით; 3 ანბანის დედანი ფიგნიდამ გადმოწერისათვის ნუსხურის ხელისა და 4 დედანი (ეგეთ არის მაგალითი) გადმოწერისათვის ნუსხურის ხელით. ბოლოს 5 ნაწილში არის მაგალითები—რა უმთავრესს სწავლა ეკმის ასოების ერთმანეთისა ფუძეფილით ეკმის ხელით გაბმულის ხელით წერაში.

აგრეთვე ისყიდება მისივე გამოცემა **ფიგნი სიბრძნე სიცრუისა** თხზულება **საბა ორბელიანისა.**

ფასი ათი შაური

თ. გრიგოლ ორბელიანის ლექსები. სქელ ქაღალდზე. ფასი ერთი მანეთი. (5—5)

ბიბო ჩარკვიანის ფიგნის მაღაზიაში ისყიდება:

„ნინო“

მოთხრობა თავადი რაფიელ ერისთვისა.

ფასი 15 კაპეიკი.

გამოვიდა და ისყიდება

„თამარ ბატონიშვილი“

ხუთ-მოქმედებიანი დრამმა საქართველოს მე-XIII საუკუნის ცხოვრებიდამ, გადმოკეთებული ბრ. რჩეულოვის რომანიდგან „საქართველოს თამარ ბატონიშვილი“

ქ. მესხისაგან.

ისყიდება: თფილისში—ყველა წიგნის მაღაზიებში,

ქუთაისში—ანტ. ლორთქიფანიძის ბიბლიოთეკაში.

ფასი ყველგან ექვსი შაური.

16-ს აგვისტოდამ გაიხსნა

ქ. ქუთაისში

„წიგნის მაღაზია“

ადაც ისყიდება ყოველ-გვარი სახელმძღვანელო წიგნი (учебники), რუსულსა და ქართულს ენაზე. გარდა სახელმძღვანელო წიგნებისა „მაღაზიაში“ ისყიდება სხვა ყოველ-გვარი საკითხავი წიგნებიც, აგრეთვე რუსულსა და ქართულს ენაზე.

ამავე მაღაზიაში იმყოფება ქუთაისის განყოფილება ამიკაზიის სამასწავლებლო უწყების კომმისსიონერის უ. ვართანოვის წიგნის მაღაზიისა.

მაღაზია იმყოფება: მიხაილოვის ქუჩაზე, უ. ხარაზოვის სახლებში, 클ubის ქვემოთ.

ისყიდება პარტიითა და თითო კულითაცა **თამბაქო,** მახორკა, ნაკლებ ფასათ.

ადრესსი: ბალერეი არწრუნისა, № 146.

ივანე ალხაზოვი.

რაკ. გზა.	ლილა.		სალამ.		II კ.		III კ.	
					მ.	კაპ.	მ.	კაპ.
თფილისი	9	21	5	18				
მცხეთა	10	11	6	27	-	68	-	38
ბორი	11	58	9	43	2	40	1	33
ხაშური	1	29	11	57	3	92	2	18
სურამი	1	44			4	42	2	46
ყვირილა	5	49			5	81	3	23
რიონი	6	57			6	75	3	75
სამტრედია	7	51			7	73	4	29
ახალ-სენაკი	8	43			8	57	4	76
ფოთი	9	50			9	75	5	42
ფოთი	9	3						
ახალ-სენაკი	10	14			1	18	-	66
სამტრედია	11	5			2	6	1	14
რიონი	12	13			3	4	1	69
ყვირილა	1	18	ლამ.		3	98	2	21
სურამი	5	12	1	10	5	33	2	96
ხაშური	5	39	1	37	5	84	3	24
ბორი	7	5	4	8	7	36	4	9
მცხეთა	8	50	6	59	9	8	5	4
თფილისი	9	31	7	56	9	75	5	42

ტელეგრაფი

	მან	კაპ.
ოკი სიტყვა თფილისიდამ:		
ქუთაისს, ფოთს	1	—
ბორს, დუშეთს, სილნაღს	—	50
როსტოვს, ოდესს, მოსკოვს	2	—
პეტერბურს, ვარშავას	2	—
ოსმალეთში, შვეიცარიაში	3	—
იტალიაში და საფრანგეთში	3	50
ინგლისში	3	75

ფოჩტა

ა) **თფილისიდამ:** საზღვარ გარეთ, ქუთაისს, რუსეთს—ყოველ დღე კვირას გარდ. ზუგდ. ორშ. და ხუთშ. ოზურ.—პარასკ. და ორშ. ბახეთს—სამშ. და შაბ. ბ) **ქუთაისიდამ:** თფილისისა და ფოთისაკენ—ყოველ დღე, კვირას გარდ. ოზურგეთს—ორშ. და პარასკ.

წიგნის გაგზავნა რუსეთში	კაპ.
და საზღვარ გარეთ:	
ლია წიგნის	4
დ.ბ.ბ.ლილის (ხამი მისხალი)	8

მაზანდა

	მან	კაპ
თფილისი, 21 სექტემბ.		
ფქვ. თეთ. ბანჯარა, ფთ.	1	70
ფქვილი წითელი	1	50
ქერი ფუთი	1	25
ბამბა ერევანისა, ფუთი	7	20
—ამერიკისა, ფუთი	7	60
ბაპენტელი ბამბა ფუთი	10	—
მატყლი თუშური ფუთი	8	50
—მარაქამისა ფუთი	4	50
აბრეშუმი ნუხური სტ.	2	—
ქონი, ფუთი	6	50
ქონის სანთელი ფუთი	8	40
სტეარინის სანთელი, ფთ.	12	20
ხორცი ძროხისა, ლიტ.	—	81
—ცხვრისა, ლიტრა	—	90
სპირტი ვედრო	4	80
შაქარი, ბროკ. ფუთი	7	40
—ფხვნილი ფუთი	6	20
ყავა გრგვლი, გრვ.	—	70
ზეთი ქუნჯუთისა ფუთი	14	—
ოამბაქო, ხაშულო ფთ.	7	50

თფილისის სამკურნალო

ერევნის მაედანზე, წინამძღვაროვის სახლებში.

ავათმყოფებს მიიღებენ ყოველს დღე ლილის 9 საათიდამ 1-მდინ.

ორშაბათს: ვერმიშევი და ბარალევიჩი—შინაგ. ავათ., ძიურარიანც—საჯარო ექმი და საშვილოს ოპერაციები.

სამშაბათს: ვერმიშევი—შინაგ. ა. ბ. ხუტოვი—საბებიო და ბავშვის, პეუნოვი—თვალის.

ოთხშაბათი: ვერმიშევი შინაგანი.

ხუთშაბათს: ვერმიშევი—შინაგ., ძიურარიანცი—სიფილიტიკური და ხაშარდ ორგანების.

პარასკევს: ვერმიშევი-შინაგ., ა. ბახუტოვი—საბებიო ქალისა და ბავშვების.

შაბათს: ვერმიშევი შინაგ., და პეუნოვი—თვალისა.

Дозволено цензурою. Тифлисъ 25 Сентября 1878 г. Типографія Меликова. გამომცემ. ს. მელიქიშვილი, რედაქტორი ს. მესხი.